

Monumentnummer*: 523263

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82819/116

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Horst Horst aan de Maas Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Horst

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Horst B 4547

Omschrijving**

Inleiding

DORPSHERBERG "Het Groene Woud", gebouwd in 1859 met een naar verluid zeventiende-eeuwse oorsprong. De naam van het pand verwijst naar de familie In 't Groenewolt, een brouwersfamilie die het perceel eeuwenlang bewoonde. De herberg kenmerkt zich door een negentiende-eeuwse traditioneel ambachtelijke bouwtrant en valt op door de forse afmetingen en enkele classicistische elementen in de entreepartij. Een zolderluik met takelinstallatie laat zien dat het pand tevens een agrarische en brouwerijfunctie had.

Het vrijstaande pand is gelegen aan de noordzijde van de Jacob Merlostraat in de noordelijke rand van de oude dorpskern van Horst, een situering aan een oude verbindingsweg door de Peel.

Aan weerszijden van het gebouw sluiten tegen de voorgevel TOEGANGSHEKKEN aan. De hekpijlers aan de rechterzijde zijn vernieuwd. Aan de achterzijde is omstreeks 1985 een aanbouw gerealiseerd.

Omschrijving

Het BROUWERSHUIS op rechthoekig grondvlak is gedeeltelijk onderkelderd en telt twee bouwlagen en een zolderverdieping. Aan de achterzijde is het pand over anderhalve bouwlaag uitgebouwd. Het hoofdvolume heeft een wolfdak met de nokrichting parallel aan de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

brede voorgevel, de uitbouw wordt gedekt door een zadeldak. De dakschilden zijn gedeeltelijk belegd met rode en deels met gesmoorde muldenpannen en wateren af via mastgoten. Op de nokuiteinden zijn korte, gemetselde schoorstenen geplaatst. Het dakschild van de achterbouw heeft links twee, vermoedelijk omstreeks 1985 aangebrachte dakramen.

De in baksteen in kruisverband gemetselde gevels zijn voorzien van rechthoekige gevelopeningen die aan de bovenzijde door strekken worden afgesloten en aan de onderzijde door forse hardstenen lekdorpels. De gevelopeningen zijn bijna overal gevuld met houten stolpramen met getoogde middenstijlen en onder enkelruits bovenlichten. De vensters in de eerste bouwlaag zijn voorzien van niet authentieke luiken.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft een gecementeerde plint met schijnvoegen en in de eerste en tweede bouwlaag vensters zoals beschreven in vijf assen. De middenas wordt benadrukt door de entreepartij die is gevat in een stucwerkornament van pilasters met kroonlijst. De entree heeft een authentieke houten paneeldeur. Het rechthoekige bovenlicht is gevuld met gietijzeren boogroeden.

Een vermoedelijk in de eerste helft van de twintigste eeuw aangebrachte gevelsteen boven de voordeur draagt de naam van de boerderij. Vier muurankers op de verdiepingsscheiding vormen het bouwjaar van het pand en onder de goot bevinden zich nog zes staafvormige schietankers. De gevel wordt afgesloten met een decoratief gootfries van gemetselde muizentanden en een rollaag. De rolluiken, de luifel en de reclame-uitangborden zijn in de jaren tachtig van de twintigste eeuw toegevoegd.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft een gecementeerde plint en muurankers op de verdiepingsscheidingen. In de eerste en in de tweede bouwlaag drie vensters zoals beschreven en in de zolderlaag twee vergelijkbare kleinere vensters. In de zijgevel van de achterbouw bevindt zich een ovaal venster met kruisroede en direct onder de goot ter hoogte van de opkamer twee halfronde ramen.

In de LINKER ZIJGEVEL bevindt zich in het midden van de eerste bouwlaag een niet authentieke deur onder bovenlicht: oorspronkelijk bevond zich hier een venster. De deur wordt geflankeerd door twee vensters zoals beschreven. In de tweede bouwlaag bevinden zich drie vensters zoals beschreven en ter hoogte van de zolder een rondboogvormig afgesloten laadluik met het restant van een takelinstallatie. Ter weerszijden hiervan halfronde zolderraampjes. In de zijgevel van de achterbouw bevindt zich alleen een rechthoekige deur.

De ACHTERGEVEL met over gehele breedte gevel latere aanbouwen.

De eenvoudige TOEGANGSHEKKEN die aan weerszijden tegen het pand aansluiten bestaan elk uit twee gemetselde hekpijlers met hardstenen afdekplaat waartussen eenvoudige smeedijzeren inrijhekkens.

De structuur van het INTERIEUR van het pand is goed bewaard gebleven en heeft een voor de bouwtijd gebruikelijke indeling bestaande uit een centrale middengang met aan weerszijden vertrekken waaronder de gaaf bewaard gebleven gelagkamer. In de oorspronkelijke achterbouw zijn onder meer een voormalige keuken en kelder met opkamer ondergebracht. Onder de bewaard gebleven interieurelementen uit de tweede helft van de negentiende eeuw bevinden zich onder meer een gangvloer met zwart-witte patroontegels en randtegels voorzien van meandermotief, de oorspronkelijke paneeldeuren met bijbehorende deurkozijnen en neuten, en een tweetal marmeren schoorsteenmantels.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De DORPSHERBERG aan de Jacob Merlostraat heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-historische en economische ontwikkeling, als herberg met een centrale rol in het sociale leven van de agrarische dorpsgemeenschap.

Het pand bezit architectuurhistorische en typologische waarde als redelijk gaaf bewaard voorbeeld van een dorpsherberg uit de tweede helft van de negentiende eeuw in een traditioneel ambachtelijke bouwtrant die aansluit bij de vormgeving van grote dorpswoonhuizen in deze streek. Het pand valt op door de relatief forse afmetingen, het toegepaste wolfdak en door de met een classicistische omlijsting benadrukte entreepartij. Het wat indeling betreft goed bewaard gebleven interieur bevat enkele oorspronkelijke elementen.

Het pand heeft ensemblewaarde vanwege de ligging aan een van de oude verbindingswegen in de Peel, een situering die een directe relatie heeft met de functie van het pand als herberg en brouwerij. Op grond van deze waarden bezit het object nationaal belang.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Horeca

Functie

Dorpsherberg